

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Mevrouw Tannehill - Water Natuurlijk

Datum
31 oktober 2022

Uw kenmerk

Contactpersoon
J. Smid

Dossiernummer
HHNK/22000249

Registratienummer
22.0845262

Telefoonnummer
+31725827109

Onderwerp
Beantwoording schriftelijke vragen –
Water Natuurlijk - Memo Verlaging
gasgebruik SDI

Geachte mevrouw Tannehill,

Op 20 september jongstleden stelde u het college van dijkgraaf en hoogheemraden schriftelijke vragen over verlaging gasgebruik SDI (22.0693602). Met deze brief voorzien wij in de beantwoording van uw vragen. Op de volgende pagina's vindt u de vragen, gevolgd door een reactie.

Met vriendelijke groet,

namens het college van dijkgraaf en hoogheemraden,

de secretaris,

M.J. Kuipers

de dijkgraaf,

drs. L.H.M. Kohsiek

Datum
31 oktober 2022

In de SDI in Beverwijk wordt circa 16 miljoen m³ aardgas per jaar verbrand. Dit is 97 % van het door HHNK ingekochte aardgas.

In 2017 is er in ons Klimaat- en Energieprogramma (KEP) vastgelegd dat we in 2025 klimaatneutraal willen zijn. In dit KEP is tevens beschreven dat een reductie van aardgasverbruik voor de SDI onderzocht en gerealiseerd moet worden: "Onze slibdrooginstallatie (SDI) gebruikt jaarlijks 15 miljoen kuub fossiel aardgas. Niet alleen komt hierbij veel CO₂ vrij (30 kton) ook is aardgas een eindige grondstof. Dit past niet langer in de duurzaamheidsgedachte van HHNK en bij de klimaat en energiedoelstellingen die we nastreven."

Begin dit jaar is Rusland begonnen aan een grootschalige invasie in Oekraïne en deze oorlog duurt nog steeds voort.

Op 29 juni 2022 (bijlage bij de memo over de SDI) heeft u ons een memo gestuurd over de consequenties van de maatregelen uit het 5e EU-sanctiepakket aangaande energiebesparing en het gascontract met Gazprom. Hierin worden ook de forse financiële consequenties van de maatregel om voor 10 oktober het contract met Gazprom te beëindigen besproken. Deze forse financiële consequenties zouden minder zijn als we het gasverbruik kunnen verlagen of de SDI tijdelijk zouden sluiten.

Eerder stuurde Minister Jetten een brief aan de Tweede Kamer inzake maatregelen in het kader van de energiecrisis (tevens als bijlage gevoegd bij de memo over de SDI). "Energie die we niet gebruiken, hoeven we ook niet te produceren, te betalen of te importeren. Bedrijven, instellingen en burgers kunnen hier een belangrijke bijdrage aan leveren. Nederland heeft in de eerste vijf maanden van dit jaar ruim 30% minder energie verbruikt ten opzichte van vorig jaar." In deze brief roept Jetten Nederlanders op om minder energie te verbruiken.

Tenslotte vindt al jaren gaswinning in Groningen plaats waarbij veel schade en leed ontstaat voor inwoners van Groningen.

De fractie Water Natuurlijk heeft dan ook de volgende vragen:

Vraag 1.

Heeft u eerder onderzoek gedaan naar gasreductie van de SDI? Zo ja, wanneer en wat waren de uitkomsten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

In het Klimaat- en Energieprogramma (KEP) wordt stilgestaan bij het aardgasverbruik van de SDI en onderkend dat het jaarlijks verbruik aan aardgas niet meer past in de duurzaamheidsgedachte van HHNK en bijbehorende klimaat- en energiedoelstellingen. Zoals ook in het KEP staat omschreven werd er in 2017, tezamen met vijf andere waterschappen, vanuit duurzaamheidsoogpunt (minder CO₂-uitstoot en verbruik fossiele brandstoffen) al onderzoek gedaan naar de mogelijkheden tot optimalisering van de slibverwerking en daarmee reductie van CO₂ en fossiele brandstoffen. Dit vormde voor HHNK mede de basis om in 2018, na een traject met vele mogelijke alternatieve slibbehandelingsmethoden en aanbieders, een besluit aan uw college voor te leggen om de slibdroging bij de HVC in Alkmaar verder uit te werken. Daarmee wordt het gasverbruik van de SDI 100% gereduceerd, en een belangrijke stap gezet in de KEP doelstellingen. Vanaf dat moment is de

Datum
31 oktober 2022

focus gelegd op het daadwerkelijk implementeren van deze complexe route. Met de focus op 100% gasreductie van de SDI zijn eerder geen onderzoeken gedaan naar minder reductie dan beoogd.

Vraag 2.

In uw memo 'Verlaging gasgebruik SDI' schrijft u dat het duurzaamheidscriterium niet doorslaggevend is geweest bij de keuzes die zijn gemaakt voor de SDI de afgelopen periode. Ons KEP zegt echter: "HHNK werkt conform de Trias energetica. Dit wil zeggen dat we ons inzetten om 1) energie te besparen; 2) zoveel mogelijk duurzame energie te gebruiken; en 3) daar waar alleen fossiele brandstoffen kunnen worden ingezet, dit zo spaarzaam mogelijk te doen." En: "HHNK heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om duurzaamheid."

In meerdere scenario's genoemd in het KEP wordt, los van de sluiting van de SDI, gesproken over het realiseren van een aardgasreductie. Zie bijvoorbeeld op pag. 8 onder maatregelen: "Voor 2020 is uitgedacht hoe we ons slib gaan verwerken zonder inzet van aardgas (mogelijk zonder SDI). Realisatie volgt zo snel mogelijk."

Betekent dit dat u niet eerder vanuit de doelstellingen en maatregelen uit het KEP heeft onderzocht en gekeken naar gasreductie en/of sluiting van de SDI? Waarom niet?

Antwoord

De sluiting van de SDI is een van de maatregelen in het KEP, betekent een reductie van het gasgebruik van HHNK van ongeveer 97% en vormt daarmee een belangrijke bijdrage aan de doelstelling om energieneutraal te worden in 2025.

Vraag 3.

Zijn er wat u betreft enkel financiële overwegingen bij de keuzes rond gasreductie op de SDI? Zo ja, waarom? Zo nee, welke dan nog meer?

Antwoord

Er liggen een aantal redenen ten grondslag aan de keuze voor gasreductie op de SDI, die overigens met elkaar samenhangen. De belangrijkste reden om nu minder gas te gaan gebruiken is de aangekondigde besparingsopgave van de Europese Commissie voor lidstaten van 15%. Op dat moment is er concreet gestart met het uitproberen van gasreductie op de SDI. Een tweede reden is het feit dat het gascontract met Gazprom Nederland vroegtijdig is beëindigd en daarmee de kosten voor gasafname bij een nieuwe leverancier veel duurder zijn dan de afgelopen jaren. Hierdoor levert gasreductie een financieel voordeel op. Ten derde is gas momenteel schaars en de daaropvolgende energiecrisis is een extra reden geweest om zo zuinig mogelijk om te springen met het verbruik van gas.

Vraag 4.

Financiële overwegingen pleiten ook voor gasreductie. Waarom is er vanuit financieel oogpunt niet eerder naar gasreductie gekeken en onderzocht welke mogelijkheden er zijn?

Antwoord

Gasreductie bij de SDI betekent niet alleen minder kosten. Er zijn afspraken en contracten met verschillende leveranciers en afnemers van elektriciteit uit de gasturbine, de opbrengsten uit de levering van elektriciteit verminderen bij gasreductie en de energiebelasting gaat een rol spelen. De gasturbine die deze elektriciteit opwekt draait efficiënt en schoon bij 100% benutting. Tot kortgeleden was er geen aanleiding om te veronderstellen dat gasreductie een positief effect zou

Datum
31 oktober 2022

hebben op de jaarlijkse exploitatiekosten, hetgeen ook blijkt uit de jaarcijfers in de memo over gasreductie.

Vraag 5.

Al jarenlang is duidelijk welke gevolgen inwoners uit Groningen ondervinden van aardgaswinning. Daarnaast is er sinds begin dit jaar een oorlog in Oekraïne waardoor er veel aandacht is voor vermindering gasverbruik, het niet (financieel) steunen van Rusland (o.a. via Gazprom), etc. Ook vanuit het Rijk zijn hier maatregelen voor bekendgemaakt en is opgeroepen tot energiebesparing en gasreductie. Waren dit, anders dan het KEP, geen aanleidingen om (met spoed) te kijken naar mogelijkheden voor gasreductie op de SDI? Waarom wel of waarom niet?

Antwoord

De bestuurlijke discussie bij HHNK heeft zich in de afgelopen jaren hoofdzakelijk gefocust op realisatie van 100% gasreductie door de sluiting van de SDI en te kiezen voor een duurzaam alternatief bij HVC. In de dagelijkse praktijk is er vooral oog geweest voor de continuïteit en een robuuste bedrijfsvoering tegen lage kosten. Een besparing van 15% op gas op de SDI had - tot voor kort - meerkosten met zich meegebracht van tussen de € 500.000 en € 1 miljoen euro per jaar. Het maken van deze meerkosten is een bestuurlijke keuze die in de context van Groningen goed valt te plaatsen, maar tegelijkertijd vraagt om een bestuurlijk afwegingskader welke meerkosten er mogen worden gemaakt voor een duurzaam alternatief. Het gesprek hierover met het CHI is voor het college van D&H een zinvolle overweging.

Vraag 6.

Kunt u het onderzoek over de 15%-gasreductie met het CHI delen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Er is geen apart rapport gemaakt van het onderzoek naar de gasreductie op de SDI. Het memo bevat alle relevante informatie en is met het CHI gedeeld. Zoals in het memo wordt aangegeven is de 15% gasreductie ontstaan uit testen in de praktijk, zonder daarmee de veiligheid en bedrijfsvoering in gevaar te brengen.